Lietas arhīva Nr. C-0470-20
ECLI:LV:REZT:2020:0305.C29376919.5.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rēzeknē 2020.gada 5.martā

Rēzeknes tiesa šādā sastāvā: tiesnese S.Rūtena-Laizāne
rakstveida procesā izskatīja civillietu izskatīja civillietu sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VS CARGO", reģistrācijas Nr.40203103731, vienkāršotās procedūras prasībā pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību "GAJA PLUSS", reģistrācijas Nr. 40003525814, par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2019.gada 7.maijā sabiedrība ar ierobežotu atbildību "VS CARGO" tiesā iesniedza prasības pieteikumu pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību "GAJA PLUSS" par parāda piedziņu.

[1.1] Prasības pieteikumā prasītāja norāda, ka 2018.gada septembrī un oktobrī prasītāja un atbildētāja vienojās par divu kravu pārvadājumu organizēšanu – vienu no Latvijas uz Lietuvu, bet otru no Lietuvas uz Latviju.

Līdzēji savstarpēji vienojās par šo abu līgumu summām, kā arī apmaksas nosacījumiem, par ko lietā starp pusēm strīda nav.

Prasītāja organizēja un izpildīja abus nolīgtos darbus, ko apliecina:

1. 01.10.2018. CMR pavadzīme ar numuru 0361/10/18;
2. 04.10.2018. CMR pavadzīme (bez numura).

Par to, ka abi pārvadājumi tika realizēti un attiecīgi pilnā apmērā tikušas izpildītas arī visas saistības, ko ar šiem līgumiem bija uzņēmusies prasītāja, liecina kravas saņēmēju paraksti uz abām CMR pavadzīmēm un likumdošanā atbilstošā kārtībā iesniegtu iebildumu neesamība par šo darbu izpildes kvalitāti (CMR pavadzīmju 24.ailes).

Pēc darbu izpildes prasītāj piestādīja savus rēķinus par sniegtajiem pakalpojumiem:

1. 28.09.18. rēķins Nr.VS18/1516 par summu 193,60 *euro*; apmaksas termiņš – 12.11.2018.;
2. 11.10.18. rēķins Nr.VS18/1582 par summu 169,40 *euro*; apmaksas termiņš – 25.11.2018.

Tā kā rēķini netika apmaksāti noteiktajos termiņos, prasītāja gan pa tālruni, gan e-pastu vairākkārtēji lūdza atbildētājai godprātīgi pildīt savas saistības, uz ko atbildētāja, aizbildinoties ar it kā esošām pretenzijām par līgumu izpildi, joprojām neveica šo rēķinu apmaksu.

2019.gada 11.janvārī prasītājas līgumiskā pārstāve sabiedrība ar ierobežotu atbildību "MI Consulting" uz atbildētājas juridisko adresi nosūtīja ierakstītu vēstuli Nr.96-01/19, ar ko aicināja līdz 2019.gada 25.janvārim veikt parāda apmaksu vai arī informēt par jebkādiem apstākļiem, kas likumīgi pamatotu apmaksas neveikšanu, kā arī norādīja, ka pretējā gadījumā prasītāja būs spiesta celt prasību tiesā par naudas piedziņu. Nekāda atbilde uz šo vēstuli nav saņemta un līdz pat saistības celšanas brīdim nekādas, ar dokumentiem pamatotas pretenzijas no atbildētājas nav saņemtas.

Prasību pamato pušu vienošanās par pārvadājumu līgumu izpildi un šo līgumu izpildi (pārvadājuma veikšanu) apliecinošās CMR pavadzīmes, kas atbilstoši 1956.gada Ženēvas Konvencijai par kravu starptautisko autopārvadājumu līgumu (CMR) 4.pantu ir pierādījums pārvadājuma līguma noslēgšanai, bet saņēmēju apstiprinājumi par kravas saņemšanu (pavadzīmju 24.ailes) ir *prima facie* pierādījums pārvadājumu veikšanai un to atbilstošai izpildei.

Pušu starpā nav un nevar būt strīda par līgumu esamību, to izpildi, kā arī summu.

Prasītāja kā ekspeditore par paveikto darbu savlaicīgi ir veikusi pilnu apmaksu savam apakšuzņēmējam – pārvadātāju kompānijai sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Tīrkalns".

Parāda atgūšanas izmaksu esamību pierāda sabiedrības ar ierobežotu atbildību "MI Consulting" 2019.gada 25.aprīļa piestādītais rēķins Nr.640/04-19 un tā apmaksa.

[1.2] Prasītāja, pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1770., 1775., 1756.panta otro un trešo daļu, 1668.panta 9.punktu, un Konvencijas par kravu starptautisko autopārvadājumu līgumu (CMR), (turpmāk – CMR Konvencija) 4.pantu, lūdz tiesu piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai galveno parādu 363 *euro* par neapmaksātajiem rēķiniem, likumiskos procentus 12,75 *euro* (7,10 *euro* par laika periodu 2018.gada 12.novembra līdz 2019.gada 3.maijam un 5,65 *euro* par laika periodu no 2018.gada 25.novembra līdz 2019.gada 3.maijam), parāda atgūšanas izmaksas 40 *euro*, tiesas izdevumus - valsts nodevu 70 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 *euro,* kā arī noteikt prasītājai tiesības saņemt no atbildētājas 8 % gadā no neapmaksātās parāda summas par laiku no dienas pēc prasības pieteikuma sagatavošanas - 2019.gada 3.maijā līdz sprieduma pilnai izpildei (lietas 31.-35.lapa).

[2] 2019.gada 1.jūlijā tiesā saņemti atbildētājas paskaidrojumi, kuros norādīts, ka prasītājas prasību neatzīst pilnā apjomā sekojošu apsvērumu dēļ:

Pirmais ir apstāklis, ka puses vienojoties par pārvadājumu, ir norādījušas, ka gadījumos, ja saistībā ar pārvadājumu veikšanu rodas kādas domstarpības, tās šo strīdu risinās Igaunijas tiesā un strīdi tiks skatīti pamatojoties ar Igaunijas likumdošanā norādīto. Prasība celta Latvijas tiesā, Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā, kas nav Igaunijas tiesa. Tāpat prasība nav pamatota ar Igaunijas tiesību vai normatīvajiem aktiem. No prasības teksta skaidri saredzams, ka tā satur atsauces un tā pamatojas uz Latvijas Republikas Civillikumu, kam nav juridiska spēka Igaunijas Republikā.

Nākamais apstāklis ir tas, ka prasītāja iesniegusi tiesā kā pierādījumus, vismaz tā norādīts tikai prasības pielikumā, tikai divas CMR pavadzīmes, bet prasības rakstiskajā daļā, tai skaitā aprēķinā vadās no diviem rēķiniem: Nr.1516 un Nr.1582, kas spriežot no pielikumā minētā, nav tiesas rīcībā nodotas.

Tā kā tiesai norādītā parāda aprēķinā minēts, ka ir iestājies maksājuma kavējums, tiek vērsta tiesas uzmanība arī uz apstākli, ka lai iestātos maksājuma kavējums, vispirms ir jāpierāda, ka puses ir vienojušās par maksājuma izpildes termiņu, kas iztrūkst. Tikai pēc tam var rasties gan diskusija,

gan aprēķins par iespējamā kavējuma termiņu vai apmēru.

Tāpat prasītājs norāda, ka tam ir bijis kāds pilnvarotais pārstāvis, kas sūtījis atbildētājam pretenziju, bet neiesniedz tiesai šāda pilnvarojuma un citus pierādījumus saistībā ar prasībā minēto.

Kaut arī puses ir vienojušās par strīdu izskatīšanu saistībā ar Igaunijas likumdošanā noteikto, tas, ka pārvadājumam izmantotas CMR pavadzīmes, norāda uz to, ka puses ir vēlējušās vadīties arī no CMR Konvencijas).

Tā kā izkraujot kravu, pārvadāto kastu ārējie bojājumi netika konstatēti, tad CMR pavadzīmes tika parakstītas bez iebildumiem. Tas ir, kastes, kurās krava tika pārvadāta, šķietami vizuālus bojājumus neuzrādīja un tamdēļ, tā kā iztrūkums tajās no ārpuses nebija redzams, tas netika konstatēts. Tomēr pēc tam, kad kastes tika atvērtas un tika konstatēts iztrūkums, par to CMR Konvencijas 30.panta 2.punktā norādītajā septiņu dienu termiņā tika paziņots prasītājai, kura norādīja, ka saistībā ar šīs pašas CMR Konvencijas šā paša panta pirmo daļu, pretenzija bija ceļama septiņu dienu laikā pēc preču izkraušanas dienas un tā kā tas netika izdarīts, prasītāja uzskata, ka uz viņu tas neattiecas, tas ir, prasītāja neņem vērā, ka pretenzija tika celta CMR Konvencijā noteiktajā laikā, tikko tika kravas pārvadājuma kastes atvērtas un konstatēts iztrūkums.

Tādējādi atbildētājas ieskatā, ir acīmredzams, ka pie šādiem apstākļiem atbildētājai nav pamata šo prasību atzīt.

[3] 2020.gada 21.janvārī prasītāja iesniedza tiesā atsauksmi par atbildētājas paskaidrojumiem, kuros norāda, ka uzskata tos par nepamatotiem šādu apsvērumu dēļ:

Pirmkārt, atbildētāja norāda ka puses esot vienojušās par strīdu izskatīšanu Igaunijas tiesā. Prasītāja vēlas uzvērt, ka abas strīdā iesaistītās puses ir Latvijas Republikas rezidenti, proti, divas sabiedrības ar ierobežotu atbildību, kas ir reģistrētas Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā un darbojas atbilstoši Latvijas likumdošanai. Kā liecina pašas atbildētājas iesniegtie transporta pasūtījumi, tad prasītāja tos nemaz nav parakstījusi, līdz ar to nav pamata piemērot tajos norādīto, ļoti specifisko atsauci uz Igaunijas tiesu, jo tam būtu jābūt abu pušu vienprātīgi saskaņotam un pamatotam lēmumam.

Realizējot starptautiskos autopārvadājumu līgumus, pušu savstarpējās attiecības regulē CMR Konvencija, līdz ar to kā pušu attiecības reglamentējošie dokumenti ir atzīstamas tiesā iesniegtās CMR pavadzīmes (01.10.2018. CMR pavadzīme Nr.0361/10/18 un 04.10.2018. CMR pavadzīme bez numura), no kurām izriet arī strīdu izskatīšanas kārtība, kam jānotiek atbilstoši CMR Konvencijas normām.

Tā kā atbildētājas reģistrētā adrese ir Rīgā, bet abu pārvadājumu nosūtīšanas vai piegādāšanas vieta bija Latvija, tad nav nekāda pamata apšaubīt šī strīda pakļautību Latvijas Republikas tiesai.

Tāpat jānorāda, ka prasītājas ieskatā, atsauce uz Igaunijas tiesu, visticamāk ir radusies kļūdas pēc, atbildētājai pārkopējot datus, uz ko netieši norāda iesniegtā 03.10.2018. transporta pasūtījuma oriģinālvalodā 9.punktā norādītais uzņēmuma formas saīsinājums "OU", kas ir uzņēmējdarbības formas Igaunijā saīsinājums un atbilst Latvijā noteiktajam "sabiedrība ar ierobežotu atbildību".

Otrkārt, tiesā ir iesniegti abi prasītājas piestādītie rēķini, tāpat uz abiem ir precīzi norādīts termiņš, kad veicami maksājumi par sniegtajiem pakalpojumiem, un proti, 2018.gada 12.novembris un 2018.gada 25.novembris, tādēļ nav skaidrs, kādēļ atbildētāja mēģina apšaubīt šo apstākli.

Treškārt, par nekorektu ir uzskatāms atbildētājas aizrādījums, ka neesot saistošas pretenzijas un atgādinājums veikt apmaksu, ja to esot sūtījis prasītājas pārstāvis, kas nav to pierādījis ar atbilstošu pilnvarojumu. Atbildētāja pēc sabiedrības ar ierobežotu atbildību "MI Consulting" pretenzijas saņemšanas, klusējot ir pieņēmusi, ka to var ignorēt, nedarot savas iespējamās šaubas par pilnvarojumu zināmas ne prasītājai, nedz arī pretenzijas nosūtītājai. Prasītājas ieskatā, ja atbildētājai ir bijušas kādas šaubas par to, viņai bija visas iespējas tās darīt zināmas.

Ceturtkārt, prasītāja neredz iemeslu šīs prasības ietvaros diskutēt par to, ka viņa pati būtu nodarījusi kādus zaudējumus atbildētājai. Ņemot vērā to, ka šī prasība ir celta par pārvadājuma maksas nesamaksāšanu, tad atbildētājai, ievērojot Civilprocesa 128.panta normas, visu laiku ir bijusi iespēja celt prasību tiesā savu aizskarto tiesību aizsardzībai, bet konkrētā prasība ir izskatāma tikai par prasītājas prasības pieteikumā norādīto.

Kā izriet no atbildētājas pozīcijas, tiek patvaļīgi piemērots vienpusējs ieskaits, tomēr, prasītājas ieskatā, nav likumīga pamata neveikt tiesiski izpildītu līgumu neapmaksu. Prasītāja nav devusi savu piekrišanu savstarpējam ieskaitam, kas ļautu neveikt piestādīto rēķinu apmaksu. Termiņš ir iestājies prasītājas piestādīto rēķinu apmaksai, bet to apmaksa un atbildētājas norādītie iemesli maksājumu neveikšanai, nav atzīstami par vienādas šķiras prasījumiem, jo tie ir atsevišķi prasījumi, kas izskatāmi atsevišķi. Turklāt, kā izriet no Civillikuma 1846.panta jēgas, tad ieskaits kā prasījuma dzēšana ar pretprasījumu ir patstāvīgs saistību izbeigšanas veids un nav uzskatāms par līguma izpildījumu no atbildētājas puses, kuram savukārt ir pienākums pierādīt visus apstākļus, uz kuriem tas atsaucas.

Ņemot vērā minēto, prasītāja uzskata, ka atbildētājas paskaidrojumi ir nepamatoti un lūdz tiesu prasītājas prasību par naudas piedziņu apmierināt pilnā apjomā (lietas 66.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, 2019.gada 15.oktobrī tiesa puses rakstveidā informēja par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, izskaidroja tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim (lietas 64.lapa). Noraidījums nav pieteikts.

Tā kā puses nav lūgušas izskatīt lietu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25} pantu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem paziņots.

Tiesa 2020.gada 5.martā taisīja saīsināto spriedumu civillietā Nr.C29376919 sabiedrības ar ierobežotu atbildību „VS CARGO, reģistrācijas Nr. 40203103731, vienkāršotās procedūras prasībā pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību „GAJA PLUSS", reģistrācijas Nr. 40003525814, par parāda piedziņu (lietas 69.-70.lapa).

2020.gada 9.martā tiesā saņemts atbildētājas lūgums par pilna sprieduma sastādīšanu.

Līdz ar to, saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25} panta 2^{1} daļu, tiesa sastāda spriedumu atbilstoši šā likuma 193.pantā noteiktajam sprieduma saturam.

Motīvu daļa

[4] Pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, pušu paskaidrojumus, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma šādu apsvērumu dēļ.

Civilprocesa likuma 192.pants nosaka, ka tiesa taisa spriedumu par prasībā noteikto prasības priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata, nepārsniedzot prasījuma robežas.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Savukārt Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa nosaka, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 97.pantu, tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota ar tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

[5] Saskaņā ar Civillikuma 1402.pantu saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne

arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumu.

No lietai pievienotā 2018.gada 19.septembra līguma – transporta pasūtījuma (Transport Order Nr. 190918/3), (turpmāk – transporta pasūtījuma līgums Nr. 190918/3), (lietas 51-53.lapa), 2018.gada 3.oktobra līguma – transporta pasūtījuma (Transport Order Nr. 031018/3), (turpmāk – transporta pasūtījuma līgums Nr. 031018/3), lietas (54.-56.lapa), 2018.gada 1.oktobra Starptautiskās preču – transporta pavadzīmes CMR 0361/10/18 (turpmāk – CMR pavadzīme 0361/10/18), (lietas 16.lapa), 2018.gada 4.oktobra Starptautiskās preču – transporta pavadzīmes CMR bez numura (turpmāk – CMR pavadzīme bez numura), (lietas 17.lapa), 2018.gada 28.septembrī izrakstītā rēķina Nr. VS18/1516 par summu 193,60 *euro* (turpmāk – rēķins Nr. VS18/1516), (lietas 18.lapa) un 2018.gada 11.oktobra rēķina Nr. VS18/1582 par summu 169,40 *euro* (turpmāk – rēķins Nr. VS18/1582), (lietas 19.lapa) izriet, ka prasītāja kā pārvadātāja pārvedusi par iepriekš norunātu maksu atbildētājas preces no Latvijas uz Lietuvu un Lietuvas uz Latviju.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka atbildētājai ir pienākums izpildīt starp pusēm pielīgtās saistības, kas izriet no transporta pasūtījuma līguma Nr. 190918/3, transporta pasūtījuma līguma Nr.031018/3, CMR pavadzīmes 0361/10/18, CMR pavadzīmes bez numura, rēķina Nr. VS18/1516 un rēķina Nr. VS18/1582, ar kurām atbildētāja apņēmās samaksāt par kravu pārvadājumu pakalpojumiem. Prasītāja norāda, ka savas pielīgtās saistības ir izpildījusi pilnā apjomā, bet atbildētāja nav apmaksājusi izrakstītos rēķinus par sniegtajiem kravu pārvadājumu pakalpojumiem – 363 *euro* apmērā, par ko 2019.gada 11.janvārī prasītājas pārstāve sabiedrība ar ierobežotu atbildību "MI Consulting" atbildētājai ir nosūtījusi pretenziju/pirmstiesas brīdinājumu Nr.96-01/19 par parādu prasītājai (lietas 20.- 21.lapa).

Atbildētāja savos paskaidrojumos nenoliedz faktu, ka starp pusēm ir bijuši noslēgti dotie transporta pasūtījumu līgumi, līdz ar to tiesa atzīst, ka pusēm tie ir saistoši.

Autopārvadājumu likuma 3. panta pirmajā daļā noteikts, ka tiesiskās attiecības, kas veidojas, veicot kravas un pasažieru pārvadājumus ar autotransportu, reglamentē šis likums, Civillikums, citi normatīvie akti, kā arī starptautiskie līgumi, kuri ir saistoši Latvijai.

Autopārvadājuma darījumu tiesiskās attiecības regulē Ženēvas 1956. gada 19. maija konvencija "Par kravu starptautisko autopārvadājumu līgumu (CMR) un parakstīšanas protokolu", kurai Latvija pievienojās ar 1993. gada 2. decembrī pieņemto likumu "Par Latvijas Republikas pievienošanos 1956. gada 19. maija Konvencijai par kravu starptautisko pārvadājumu līgumu (CMR) un šīs konvencijas 1978. gada 5. jūlija protokolam".

[6] Starp pusēm lietā ir strīds par paša strīda piekritību Latvijas Republikas tiesai.

Atbildētāja savos paskaidrojumos ir norādījusi, ka puses vienojoties par pārvadājumu, ir norādījušas, ka gadījumos, ja saistībā ar pārvadājumu veikšanu rodas kādas domstarpības, tās šo strīdu risinās Igaunijas tiesā un strīdi tiks skatīti pamatojoties ar Igaunijas likumdošanā norādīto (lietas 46.lapa).

Transporta pasūtījuma līguma Nr. 190918/3 un Nr. 031018/3 9.punktā ir norādīts, ka pārvadātāja vai atbildētāja var celt prasību pret otru pusi Igaunijas tiesā, kur konflikta risināšana notiks atbilstoši Igaunijas Republikas likumiem (lietas 51.-56.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 30.pantu, slēdzot līgumu, tā slēdzēji var noteikt to pirmās instances tiesu, kurā izšķirami strīdi, kas viņiem varētu celties par šo līgumu vai tā izpildīšanu. Likumā noteikto izņēmuma piekritību nevar grozīt, pusēm vienojoties.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 29.panta trešajai daļai, izņēmuma piekritība var būt noteikta arī citos likumos.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.panta pirmo daļu, tiesa izspriež civillietas saskaņā ar likumiem un citiem normatīvajiem aktiem, Latvijas Republikai saistošiem starptautiskajiem līgumiem un Eiropas Savienības tiesību normām.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 5.panta trešajai daļai, ja attiecīgo tiesību jautājumu regulē Eiropas Savienības tiesību normas, kas ir tieši piemērojamas Latvijā, Latvijas likumu piemēro, ciktāl to pieļauj Eiropas Savienības tiesību normas, līdz ar to tiesa vadās arī pēc Eiropas Savienības tiesību normām.

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) regulas Nr.1215/2012 „Par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās" (turpmāk – ES regulas) 25.panta pirmo daļu, ja puses neatkarīgi no to domicila ir vienojušās par to, ka kādas dalībvalsts tiesai vai tiesām ir jurisdikcija izskatīt jebkādus strīdus, kas radušies vai varētu rasties saistībā ar konkrētām tiesiskām attiecībām, tad jurisdikcija ir minētajai tiesai vai tiesām, ja vien šī vienošanās saskaņā ar minētās dalībvalsts tiesību aktiem nav spēkā neesoša attiecībā uz tās spēkā esamību pēc būtības. Tā ir izņēmuma jurisdikcija, ja vien puses nav vienojušās citādi. Vienošanās, kas piešķir jurisdikciju, ir:

a. rakstiska vai rakstiski apstiprināta;
b. tādā formā, kas atbilst pušu starpā pastāvošajai praksei; vai
c. starptautiskajā tirdzniecībā vai komercdarbībā – tādā formā, kas atbilst praksei, par ko puses zina vai par ko pusēm būtu vajadzējis zināt un ko šādā tirdzniecībā vai komercdarbībā iesaistītās attiecīgā līguma veida līgumslēdzējas puses plaši pazīst un regulāri ievēro.

Vienošanos, ar ko piešķir jurisdikciju un kas ir kāda līguma daļa, uzskata par vienošanos, kas ir neatkarīga no pārējiem līguma noteikumiem (ES regulas 25.panta otrā daļa). Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa secina, ka vienošanās par jurisdikcijas spēkā esamību ir vērtējama kā atsevišķa vienošanās papildus līguma pārējiem nosacījumiem un nav atkarīga no tiem, tādējādi tā pušu starpā ir īpaši jāatrunā un vienprātīgi jāsaskaņo.

Tādējādi ņemot vērā to, ka prasītāja nav rakstiski apstiprinājusi ar parakstu transporta pasūtījuma līgumus Nr. 190918/3 un Nr. 031018/3, kā arī atbildētāja atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajai daļai tiesā nav iesniegusi pierādījumus par to, ka šāda vienošanās ir bijusi tādā formā, kas saskaņā ar ES regulas 25.panta pirmās daļas noteikumiem atbilst pušu starpā pastāvošajai praksei vai par ko puses zina vai par ko pusēm būtu vajadzējis zināt un ko šādā komercdarbībā iesaistītās attiecīgā līguma veida līgumslēdzējas puses plaši pazīst un regulāri ievēro, tiesa atzīst, ka šāda transporta pasūtījumu līgumos paredzēta atruna par strīda piekritību Igaunijas Republikas tiesai prasītājai nav saistoša, jo prasītājs tai nav izteicis noteiktu piekrišanu atbilstoši iepriekšminētajiem ES regulas nosacījumiem.

Ja starptautiskajā līgumā, ko apstiprinājusi Saeima, ir paredzēti citādi noteikumi nekā Latvijas likumā, piemēro starptautiskā līguma noteikumus (Civilprocesa likuma 5.panta otrā daļa), līdz ar to tiesa vadās arī pēc Latvijai saistošās 1956.gada 19.maija Konvencijas "Par kravu starptautisko autopārvadājumu līgumu (CMR)" (turpmāk – CMR Konvencija).

Atbilstoši CMR Konvencijas 1.panta noteikumiem, šī CMR Konvencija tiek piemērota katram līgumam par kravu pārvadājumiem ar autotransportu par atlīdzību, kad līgumā norādītās kravas nosūtīšanas un saņemšanas vietas atrodas divās dažādās valstīs, no kurām vismaz viena ir Līgumslēdzēja valsts neatkarīgi no Līgumslēdzējas Puses dzīves vietas un nacionalitātes. Pušu tiesiskās attiecības ir nosakāmas saskaņā ar CMR Konvenciju.

Saskaņā ar CMR Konvencijas 31.panta pirmo daļu, par strīdīgiem jautājumiem, kas rodas, veicot pārvadājumus pēc šīs Konvencijas, prasītājs var ierosināt prāvu jebkurā Līgumslēdzēju Valstu norādītajā tiesā, kā arī tās valsts tiesā, kur atrodas:

a) atbildētāja dzīvesvieta, viņa galvenais uzņēmums, iestāde vai birojs, ar kuru ir noslēgts līgums par pārvadājumu;

b) kravas nosūtīšanas vai kravas piegādāšanas vieta, un nevienā citā tiesā

Šie CMR Konvencijas noteikumi paredz prasītājai izvēles iespējas ierosināt prāvu vai nu līgumslēdzēju valstu norādītajā tiesā vai arī tās valsts tiesā, kur atrodas atbildētāja galvenais uzņēmums, ar kuru noslēgts līgums par pārvadājumu, līdz ar to tiesa atzīst, ka atbildētājas paskaidrojumos un transporta

pasūtījuma līgumu 9.punktā minētā atruna par Igaunijas tiesu nav vērtējama kategoriski, tādējādi prasītāja ir pamatoti ierosinājusi prāvu Latvijas Republikas tiesā atbilstoši atbildētājas juridiskai adresei.

[6.1] Tiesa iepazīstoties ar lietas materiāliem konstatē, ka starp prasītāju un atbildētāju ir noslēgti līgumi – transporta pasūtījuma līgums Nr. 190918/3 un Nr. 031018/3, ar kuru puses vienojās par kravu pārvadāšanu/ transporta pakalpojumiem (lietas 51.-56.lapa).

Atbilstoši CMR Konvencijas 4.panta noteikumiem, pārvadājuma līgums tiek apstiprināts, sastādot pavadzīmi. Saskaņā ar CMR Konvencijas 9.panta pirmo daļu pavadzīme ir pirmais pierādījums pārvadājuma līguma noslēgšanai, līguma nosacījumiem un tam, ka pārvadātājs ir saņēmis kravu. Minētās CMR Konvencijas 6.pants ietver informāciju par pavadzīmes saturu.

Iepazīstoties ar lietas materiāliem pievienoto CMR pavadzīmi Nr.0361/10/18 un CMR pavadzīmi bez numura, tiesa atzīst, ka nav konstatējami pārkāpumi un minētie līgumi ir noslēgti tiesiski, puses tos nav apstrīdējušas. Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka lietā ir pierādīts, ka starp pusēm tika noslēgti pārvadājuma līgumi CMR Konvencijas izpratnē.

Civillikuma 2230. pantā noteikts, ka ar pārvadājuma līgumu pārvadātājs uzņemas nosūtītāja nodotās lietas pārvest par norunātu maksu no vienas vietas uz otru norādītu vietu un tās tur nodot adresātam. Pārvadājuma līgumam, kā uzņēmuma līguma veidam, piemērojami pēdējam paredzētie noteikumi. Savukārt, Civillikuma 2223. pants nosaka, ka tiklīdz pasūtījums izpildīts un atzīts par labu, pasūtītājam jāsamaksā uzņēmējam norunātā maksa.

Saskaņā ar Autopārvadājumu likuma 24. pantu, norēķinus par kravas pārvadājumiem kārto nosūtītājs vai saņēmējs saskaņā ar līgumu, pamatojoties uz pārvadātāja rēķiniem.

Atbildētāja savos paskaidrojumos vērš tiesas uzmanību uz apstākli, ka, lai iestātos maksājuma kavējums, vispirms ir jāpierāda, ka puses ir vienojušās par maksājuma izpildes termiņu, kas iztrūkst. Atbildētāja uzskata, ka tikai pēc tam var rasties gan diskusija, gan aprēķins par iespējamā kavējuma termiņu vai apmēru (lietas 46.- 47.lapa).

Atbilstoši Civillikuma 1668.^{6} pantam, līgumos par preces piegādi, pirkumu vai pakalpojuma sniegšanu, kuros neviens no līdzējiem nav publisks pasūtītājs, līdzēji var noteikt atlīdzības samaksas termiņu līdz sešdesmit dienām, ja vien tie nav noteikti norunājuši citādi un šāda atruna nav acīmredzami netaisna pret kreditoru.

No lietai pievienotajiem prasītājas izrakstītajiem rēķiniem izriet, ka 2018.gada 28.septembrī prasītāja izrakstīja atbildētājai faktūrrēķinu Nr. VS18/1516 par veikto transporta pakalpojumu ar apmaksas summu 193,60 *euro*, kurā apmaksas termiņš noteikts līdz 2018. gada 12.novembrim (lietas 18.lapa) un 2018.gada 11.oktobrī prasītāja izrakstīja atbildētājai faktūrrēķinu Nr. VS18/1582 par veikto transporta pakalpojumu ar apmaksas summu 169,40 *euro*, kurā apmaksas termiņš tika noteikts līdz 2018. gada 25.novembrim (lietas 19.lapa).

Arī transporta pasūtījumu līgumā Nr. 190918/3 un Nr. 031018/3 ir paredzēta atruna, ka apmaksa tiek garantēta 45 dienu laikā pēc oriģinālā rēķina saņemšanas (51.-56.lapa).

Tiesa secina, ka prasītājas izrakstītajos rēķinos noteiktais apmaksas termiņš atbilst iepriekšminētajam Civillikuma atlīdzības samaksas termiņa nosacījumam un transporta pasūtījuma līgumos paredzētajam termiņam.

Atbildētāja ir tikusi brīdināta par dotā parāda esamību liecina lietā esošā 2019.gada 11.janvāra pretenzija/pirmstiesas brīdinājums Nr. 96-01/19 par parādu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "VS CARGO" (lietas 20.-21.lapa), ko savos paskaidrojumos ir atzinusi arī pati atbildētāja.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka atbildētājas argumenti attiecībā uz to, ka rēķinu apmaksas termiņš nav bijis noteikts, ir noraidāmi kā nepamatoti.

[6.2] Saskaņā ar Civillikuma 1651.pantu, nokavējums ir saistības izpildīšanas vai izpildījuma pieņemšanas prettiesīgs novilcinājums. Pirmajā gadījumā ir parādnieka, bet otrajā - kreditora nokavējums. Civillikuma 1652.panta pirmās daļas 3.punktā ir noteikts, ka parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai vai nu ar likumu, vai ar līgumu, vai arī pēc parašas.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa konstatē, ka atbildētāja kā parādniece ir pieļāvusi rēķinu apmaksas termiņa nokavējumu par saņemtajiem kravu pārvadājumu pakalpojumiem.

Atbildētāja nenoliedz pušu starpā noslēgtā darījuma esamību, tā izpildījumu no prasītājas puses, bet neatzīst savas neizpildītās saistības pret prasītāju un uzskata, ka prasītājs ir nekvalitatīvi tās izpildījis.

Starp pusēm pastāv strīds par parāda esamību. Atbildētāja paskaidrojumos ir norādījusi uz kravas kastu atvēršanas laikā konstatēto preču iztrūkumu (lietas 47.lapa).

Saskaņā ar Autopārvadājuma likuma 18. panta sesto, septīto un astoto daļu, pārvadātājs kravu galapunktā nodod pavadzīmē norādītajam vai līgumā paredzētajam saņēmējam. Pārvadātājs un saņēmējs apliecina kravas nodošanu un saņemšanu ar parakstu un zīmogu (spiedogu) visos pavadzīmes eksemplāros, no kuriem trīs eksemplāri tiek nodoti saņēmējam, bet pārējie paliek pārvadātājam. Ja, pārbaudot kravas svaru, vienību skaitu vai stāvokli, galapunktā konstatē kravas iztrūkumu, sabojāšanos vai bojājumus, pārvadātājam un saņēmējam jānosaka svara iztrūkuma, sabojāšanās vai bojājumu apmēri un par to jāizdara atzīme pavadzīmē vai jāsastāda akts, ja pavadzīmes nav.

Tiesa nekonstatē jebkādu atzīmi starptautiskajā preču-transporta pavadzīmē CMR Nr. 0361/10/18 un CMR pavadzīmē (bez numura) par apstākļiem, ka krava būtu bojāta vai tajā būtu bijis iztrūkums (lietas 16.-17.lapa).

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa konstatē, ka atbildētāja atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajai daļai tiesā nav iesniegusi pierādījumus, kas apstiprinātu viņas iebildumu pamatotību par to, ka konkrētajos kravu pārvadājumu pakalpojumos ir bijuši preču bojājumi vai iztrūkumi, līdz ar to tiesa atzīst atbildētājas argumentus par nepamatotiem.

Ja atbildētāja uzskata, ka prasītāja ir aizskārusi viņas tiesības, atbilstoši Civilprocesa likuma 136.panta pirmajai daļai atbildētājai bija tiesības līdz brīdim, kad lietas izskatīšana pēc būtības pabeigta, pirmās instances tiesā pret prasītāju celt pretprasību, ko atbildētāja nav izdarījusi.

[6.3] Saskaņā ar Civillikuma 1770. pantu, ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. Civillikuma 1771.pantā noteikts, ka zaudējums var būt vai nu tāds, kas jau cēlies, vai tāds, kas vēl stāv priekšā; pirmajā gadījumā tas dod tiesības uz atlīdzību, bet otrajā uz nodrošinājumu. Civillikuma 1772.pantā noteikts, ka jau cēlies zaudējums var būt vai nu cietušā tagadējās mantas samazinājums, vai arī viņa sagaidāmās peļņas atrāvums. Saskaņā ar Civillikuma 1773.pantu un 1775.pantu atlīdzināmi ir tikai tiešie un netiešie zaudējumi, kas ir atbildētājas prettiesiskas rīcības rezultāts. Zaudējums ir tiešs, kad tas ir prettiesīgas darbības vai bezdarbības dabiskās un nepieciešamās sekas, netiešs - kad tas cēlies sagadoties atsevišķiem apstākļiem vai attiecībām. Katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina (Civillikuma 1775.pants). Katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis (Civillikuma 1779.pants). Ja zaudējumu atlīdzības pienākums izriet no līgumiskas saistības pārkāpuma, tad atlīdzības apmēru noteic šā līguma saturs (Civillikuma 1785.pants).

Zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) tiesību aizskārums vai neattaisnojama darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no ievainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esamība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību (Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2008.gada 2.aprīļa spriedums lietā Nr. SKC - 143).

Ņemot vērā visu iepriekš minēto, konkrētajā gadījumā tiesa konstatē visus nepieciešamos zaudējumu atlīdzības pienākuma priekšnoteikumus: 1) atbildētāja ir aizskārusi prasītājas tiesības uz atlīdzību saskaņā ar transporta pasūtījumu līgumu nosacījumiem par viņas sniegtajiem kravu pārvadājumu

pakalpojumiem, neapmaksājot saņemtos rēķinus noteiktajā termiņā; 2) prasītāja nav saņēmusi atlīdzību par sniegtajiem kravu pārvadājumu pakalpojumiem noteiktajā termiņā, tādējādi gūstot zaudējumus; 3) cēloņsakarība – atbildētāja, nepamatoti neapmaksājot saņemtos rēķinus noteiktajā termiņā, ir aizskārusi prasītājas tiesības uz atlīdzību par atbildētājai sniegtajiem kravu pārvadājumu pakalpojumiem, tādējādi radot prasītājai zaudējumus, kas izpaužas kā nesaņemtā samaksa par sniegtajiem kravu pārvadāšanas pakalpojumiem 363,00 *euro* apmērā.

Tādējādi tiesa atzīst, ka atbildētāja ir nepamatoti neapmaksājusi prasītājas izrakstītos rēķinus par saņemtajiem kravu pārvadājumu pakalpojumiem, līdz ar to no atbildētājas prasītājas labā ir pamats piedzīt galveno parādu 363 *euro* apmērā.

[6.4] Saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu, pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs. Ja tas nav darīts, tad atzīstams, ka klusējot pieņemti likumiskie procenti (1765.p.), (Civillikuma 1757.pants). Atbilstoši Civillikuma 1759.panta 1.punktam, procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata, par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem. Procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Likumisko procentu apmērs par tāda naudas parāda samaksas nokavējumu, kas kā atlīdzība nolīgta līgumā par preces piegādi, par pirkumu vai pakalpojuma sniegšanu, ir astoņi procentpunkti virs procentu pamatlikmes (1765.p.3.d.) gadā (Civillikuma 1765.panta otrā daļa). Procentu pamatlikme ir galējā procentu likme, ko Eiropas Centrālā banka piemērojusi savās pirms attiecīgā pusgada pirmās kalendāra dienas veiktajās pēdējās galvenajās refinansēšanas operācijās. Attiecīgā pusgada pirmajā kalendāra dienā spēkā esošo procentu pamatlikmi piemēro sešus turpmākos mēnešus (Civillikuma 1765.panta trešā daļa).

Civillikuma 1668.^{3} panta pirmā daļa noteic, ka kreditors ir izpildījis savas saistības, bet nav laikā saņēmis samaksu, viņš bez atgādinājuma nākamajā dienā pēc līgumā noteiktās maksājuma dienas vai maksājuma termiņa beigu dienas var prasīt no parādnieka nokavējuma procentus par līguma par preces piegādi, pirkumu vai pakalpojuma sniegšanu izpildes nokavējumu.

Tiesa, izvērtējot prasītāja likumisko procentu aprēķinu par rēķinu apmaksas nokavējumu, atzīst, ka prasītājs tos ir aprēķinājis atbilstoši iepriekšminētajiem Civillikuma nosacījumiem, līdz ar to no atbildētājas prasītājas labā ir pamats piedzīt likumiskos procentus 7,10 *euro* par rēķina Nr.VS18/1516 apmaksas termiņa nokavējumu laika periodā no 2018.gada 12.novembra līdz 2019.gada 3.maijam un 5,65 *euro* par rēķina Nr.VS18/1582 apmaksas termiņa nokavējumu laika periodā no 2018.gada 25.novembrim līdz 2019.gada 3.maijam.

[6.5] Bez tam, Civillikuma 1668.^{9} pants noteic, ka par nokavētu maksājumu līgumā par preces piegādi, pirkumu vai pakalpojuma sniegšanu parādnieks bez īpaša atgādinājuma maksā kreditoram parāda atgūšanas izmaksas 40 *euro* apmērā. Parāda atgūšanas izmaksu samaksa neatbrīvo parādnieku no pienākuma atlīdzināt visus zaudējumus, kādus kreditors cietis, ieskaitot izdevumus prāvai.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka prasītājas prasība daļā par parāda atgūšanas saistītajiem izdevumiem, kas saistīti ar prasības sagatavošanu iesniegšanai tiesā ir pamatota un apmierināma, tādējādi no atbildētājas prasītājas labā ir pamats piedzīt parāda atgūšanas izmaksas 40 *euro* apmērā.

[6.6] Prasītāja prasības pieteikumā lūdz tiesu noteikt prasītājam tiesības saņemt 8% gadā no neapmaksātās parāda summas par laiku no dienas pēc prasības pieteikuma sagatavošanas 2019.gada 3.maijā līdz sprieduma pilnai izpildei (lietas 34.lapa).

Tiesa atzīst, ka ne Civillikumā, ne Civilprocesa likumā nav paredzētas tiesības prasītājai saņemt likumiskos 8% gadā no neapmaksātās parāda summas sākot no prasības pieteikuma sagatavošanas dienas, līdz ar to, saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu, prasītājai ir nosakāmas tiesības saņemt likumiskos 8% gadā no piedzītās, bet nesamaksātās parāda pamatsummas tikai par laika periodu pēc sprieduma labprātīgās izpildes termiņa beigām līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai), ievērojot Civillikuma 1763.panta nosacījumus, ka procentu pieaugums apstājas, kad nesamaksāto procentu apmērs sasniedzis kapitāla lielumu.

[7] Atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmajai daļai un 39.panta pirmās daļas 5.punktam, no atbildētājas par labu prasītājai piedzenama valsts nodeva 70 *euro*, kā arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,30 *euro*.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.^{1}pantam atbildētājai nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 189.-195., 204.^{1} , 250.^{25}, tiesa

nosprieda:

sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VS CARGO", reģistrācijas Nr.40203103731, vienkāršotās procedūras prasību pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību "GAJA PLUSS", reģistrācijas Nr. 40003525814, par parāda piedziņu apmierināt.

Piedzīt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību "GAJA PLUSS", reģistrācijas Nr. 40003525814, par labu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "VS CARGO", reģistrācijas Nr.40203103731, parādu par neapmaksātajiem rēķiniem 363 *euro* (trīs simti sešdesmit trīs *euro*), likumiskos procentus 7,10 *euro* (septiņi *euro* un 10 centi) par laika periodu 2018.gada 12.novembra līdz 2019.gada 3.maijam un 5,65 *euro* (pieci *euro* un 65 centi) par laika periodu no 2018.gada 25.novembra līdz 2019.gada 3.maijam, parāda atgūšanas izmaksas 40 *euro* (četrdesmit *euro*), tiesas izdevumus – valsts nodevu 7 0 *euro* (septiņdesmit *euro*) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 *euro* (trīs *euro* un 30 centi), kopsummā 489,05 *euro* (četri simti astoņdesmit deviņi *euro* un 05 centi).

Parāda un tiesas izdevumu summas samaksa veicama sabiedrības ar ierobežotu atbildību "VS CARGO", reģistrācijas Nr.40203103731, AS "Swedbank" norēķinu kontā Nr. LV85HABA0551044316720.

Noteikt sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "GAJA PLUSS", reģistrācijas Nr. 40003525814, termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Noteikt sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "VS CARGO", reģistrācijas Nr.40203103731, tiesības par laika periodu pēc sprieduma labprātīgās izpildes termiņa beigām līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt 8% (astoņus procentus) gadā no piedzītās un nesamaksātās pamatparāda summas.

Spriedumu 20 (divdesmit) dienu laikā apelācijas kārtībā no sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt Latgales apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rēzeknes tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.^{2} pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Sprieduma sastādīšanas datums - 2020.gada 26.marts.

Tiesnese S.Rūtena – Laizāne